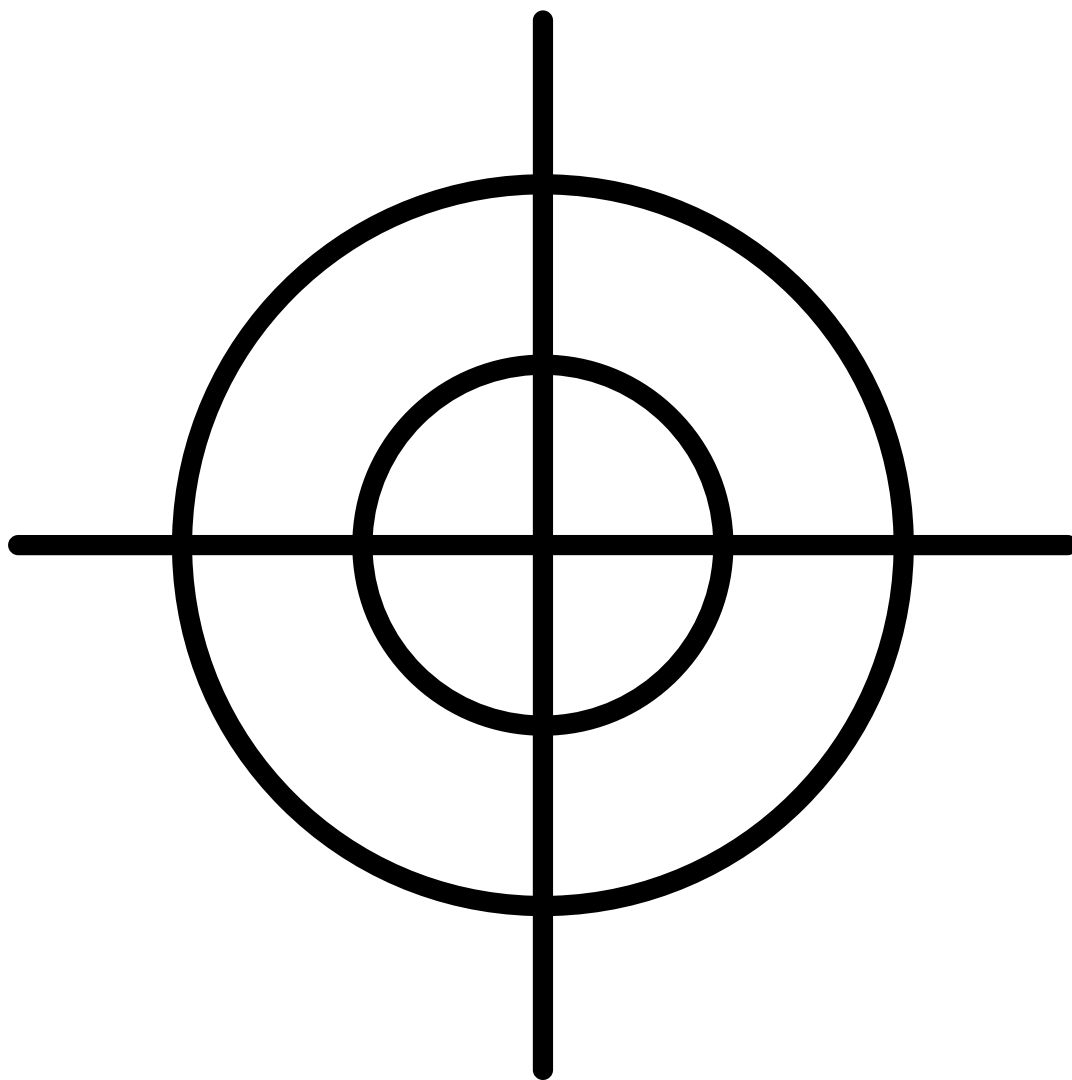

EEN DOORGESLAGEN FRAUDEJACHT

MELDPUNT BIJSTAND

INHOUD

VOORWOORD 3

SAMENVATTING 4

AANBEVELINGEN 6

INLEIDING 7

BOODSCHAPPEN 9

ONTERECHT GEKORT 11

BUITENPROPORTIONELE STRAFFEN 13

KLEINE ZAKEN 14

UITKERING GEWEIGERD OF TE LAAT 15

KOSTENDELERSNORM VERSCHEURT GEZINNEN 17

CHRONISCH ZIEK EN ARBEIDSONGESCHIKT 20

WERKEN ZONDER LOON 23

TWEE CASUSSEN 26

VOORWOORD

Uit de toeslagenaffaire komt het beeld naar voren van mensen die vermalen worden in een Kafka-achtige organisatie. Waar de overheid een menselijk gezicht had moeten laten zien en een helpende hand had moeten uitsteken, ontpopte de staat zich als vijand van de mensen. Niet de burger stond centraal, maar het systeem. En het systeem ziet je a priori als fraudeur. Als iemand eenmaal op dubieuze gronden aan de verkeerde kant in de boeken staat, is er geen ontkomen meer aan.

Net als bij de toeslagenaffaire blijkt uit ons Meldpunt Bijstand dat de Participatiewet burgers vermorzelt. De ‘inlichtingenplicht’ in de Participatiewet (voor mensen met bijstand) zorgt ervoor dat het kleinste foutje als fraude wordt gezien. Veel mensen weten helemaal niet dat zij moeten melden dat ze boodschappen krijgen van hun ouders, dat ze kinderkleertjes verkopen op Marktplaats of dat ze bij iemand eten. Met als risico dat ze als fraudeur bestempeld worden.

Hulp aan je naaste zit bij veel mensen ingebakken, maar het helpen van mensen in de bijstand is een risicovolle onderneming. Voor je het weet wordt jouw hulp bestempeld als bijstandsfraude. Extra wrang omdat 78% procent van onze respondenten aangeeft niet genoeg geld te hebben om voldoende levensmiddelen te kopen. Uit eerder onderzoek¹ bleek de bijstand in veel gevallen te laag te zijn om fatsoenlijk van te leven en mee te kunnen doen in de samenleving. Waar de overheid te kort schiet, wordt naastenhulp echter niet beloond, maar gestraft.

Er is meer mis met de bijstand en de participatiewet: de kostendelersnorm verscheurt gezinnen, mensen moeten werken zonder loon en veel gezinnen leven in armoede. Daarnaast heeft het er alle schijn van dat gemeenten zich niet in alle gevallen aan de wet houden door zonder wettelijke grond mensen een of meerdere maanden een uitkering te weigeren. Opvallend is dat veel melders ernstig ziek of arbeidsongeschikt zijn. De helpende overheid is echter ook voor hen ver te zoeken.

Het systeem staat centraal en niet zelden ontpopt de overheid zich als vijand van de burger. De gevolgen zijn in een aantal gevallen dramatisch: gezinnen worden uit elkaar gerukt, relaties gaan kapot, torenhoge schulden bouwen zich op, zelfmoordpogingen worden gedaan en mensen raken dakloos. Ook kleiner leed dient zich aan: 25 euro als verjaardagscadeau wordt beboet, voorgeschoten koffie wordt gekort en teruggestort geld van een geannuleerd concert wordt als inkomen gezien en afgepakt. In al deze zaken staat de burger machteloos tegenover een kille overheid.

Dit alles heeft nog maar weinig te maken met het oorspronkelijke idee van de bijstand zoals oud-minister Marga Klompé het in de jaren zestig verwoordde. Iedereen kan een beroep op een uitkering moeten doen, daar hoeft niemand zich voor te schamen. Bovendien moet de bijstand hoog genoeg zijn om van te kunnen leven, daar hoort ook een bloemetje bij. Van dat idee zijn we helaas ver afgedreven, laten we het weer in ere herstellen – weg van het misplaatste wantrouwen.

Jasper van Dijk

¹ Zie Nibud onderzoek ‘Minimale uitgaven bij een laag inkomen’ in de bijlagen bij initiatiefnota ‘Een eerlijker loon’
<https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2019Z02846&did=2019D06137>

SAMENVATTING

Er is veel interesse voor het SP Meldpunt Eerlijke Overheid (verdeeld in het Meldpunt Bijstand en het Meldpunt UWV). Op het Meldpunt Bijstand kregen wij 2,5 week na de lancering op 18 januari circa 400 meldingen! Daaronder vallen behoorlijk dramatische verhalen. Gezinnen worden uit elkaar gerukt, relaties gaan kapot, torenhoge schulden bouwen zich op, zelfmoordpogingen worden gedaan en mensen raken dakloos. De angst en machteloosheid die spreekt uit de antwoorden verklaart waarom meer dan de helft van de mensen anoniem wilde blijven.

30% van de respondenten is weleens gekort vanwege een gift, zoals een tas met boodschappen of eten bij vrienden. Daarbij blijkt het niet alleen riskant te zijn om boodschappen te ontvangen, ook boodschappen halen voor een ander kan een reden zijn voor korting. De sociale dienst ziet dan dat er een bedrag is terugbetaald voor de boodschappen en rekent dit als inkomen. Zelfs zakgeld voor de kinderen is niet veilig. Tegelijk geeft 78% procent van de respondenten aan niet genoeg geld te hebben om voldoende levensmiddelen te kopen. Op de vraag 'heeft u genoeg geld om levensmiddelen te kopen?' is het gemiddelde antwoord een 3,1 op een schaal van 0-10.

Meer dan 70% van de mensen geeft aan weleens onterecht te zijn gekort op de uitkering of moest onterecht lang wachten. Iemand moest bijvoorbeeld de uitvaart van haar moeder terugbetalen omdat het geld voor de uitvaart op haar rekening stond. Anderen worden gekort vanwege het rijden in de auto van een vriend of vanwege vrijwilligerswerk.

Wat opvalt in de reacties is dat er soms exorbitante straffen worden opgelegd, zoals het volledig stopzetten van de uitkering of 120.000 euro boete voor vrijwilligerswerk. Zelfs een afgebrand huis kan aanleiding zijn voor korting.

Naast de grote zaken en buitenproportionele straffen, zijn er ook een heleboel kleine zaken waarvoor mensen gekort worden. Het gaat om zaken als het afpakken van verjaardag geld, een spaarrekening met daarop één euro, zakgeld van oma en het voorschieten van boodschappen. Zelfs het geld van de tickets van een geannuleerd concert wordt gekort, terwijl dit natuurlijk helemaal niet onder inkomsten valt, maar het retourneren van eigen geld betreft. Opvallend zijn ook de meldingen over het verkopen van tweedehands spullen, zoals een oude kinderfiets die wordt gekort op de uitkering. Hier is echter geen sprake van inkomen, omdat wordt ingeteerd op eigen bezit.

Er wordt opmerkelijk veel melding gedaan van het niet betalen van de eerste maand van de uitkering of het zonder reden weigeren van de uitkering. Hierdoor lopen uitkeringsgerechtigden een of meerdere maanden uitkering mis en komen zij veelal gelijk in de schulden. Bij het Meldpunt Eerlijke Overheid komen meerdere van dit soort meldingen binnen, waardoor het vermoeden rijst dat sommige gemeenten zich niet aan de wet houden. Gemeenten zijn namelijk verplicht om iedereen die daarvoor in aanmerking komt, bijstand te geven. Voor jongeren tot 27 jaar geldt een wachtperiode van vier weken. Pas daarna kan de uitkering worden aangevraagd. Voor mensen boven die leeftijd mag de gemeente volgens de wet echter geen wachttijd aanhouden.

38% geeft aan dat er sprake is van een schrijnende situatie als gevolg van de kostendelersnorm. De verhalen die hierbij worden aangedragen zijn uitermate pijnlijk. Ouders voelen zich genoodzaakt om hun kind de deur uit te zetten of kinderen vertrekken om hun ouders niet in armoede te laten leven. De spanningen

leiden geregeld tot gezinsruzie. Vaak is er sprake van mensen die ziek of beperkt zijn en een mantelzorgend gezinslid hebben. Bijvoorbeeld een gehandicapte dochter die liever thuis zou blijven wonen, maar moet vertrekken op haar 21e verjaardag. Of een zieke ouder waarbij het mantelzorgende kind noodgedwongen moet vertrekken. De respons wijst erop dat het beslag op sociale huurwoningen door de kostendelersnorm merkbaar hoger wordt, aangezien veel kinderen hierdoor het huis verlaten, ook als sprake is van ziekte of handicap.

Bij het Meldpunt Bijstand geeft maar liefst 75% van de mensen aan dat ze chronisch ziek of arbeidsongeschikt zijn; 36% van hen geeft aan chronisch ziek te zijn, 15% heeft een arbeidsbeperking (handicap) en 23% is arbeidsongeschikt geworden. Er zijn grofweg vier redenen waarom deze mensen in de bijstand zitten:

1. Ze waren ZZP-er/ ondernemer en hadden geen arbeidsongeschiktheidsverzekering.
2. Ze waren werknemer, werden arbeidsongeschikt maar kwamen niet door de strenge keuring heen.
3. Het zijn mensen met een beperking die nu niet meer in de Wajong komen, doordat de Wajong is afgeschaft voor iedereen met arbeidsvermogen.
4. Het kan ook gebeuren dat iemand in de bijstand zit en chronisch ziek of arbeidsongeschikt wordt.

Bij de toelichting staan veel ernstige aandoeningen zoals kanker, hersenbloeding, hartaandoeningen en verkeersongelukken. Daarnaast worden rugklachten vaak genoemd. Ook zijn er veel mensen met autisme.

38% van de melders heeft weleens moeten werken zonder loon. Bijna de helft (47%) zelfs voor 6 maanden of langer. De overgrote meerderheid geeft aan niks te hebben geleerd van het re-integratietraject dat ze hebben gevolgd en waarvoor ze hebben gewerkt zonder salaris. Het gemiddelde cijfer voor hetgeen is geleerd bij een re-integratietraject is 1,6 op een schaal van 0 tot 10.

AANBEVELINGEN

Echte fraude moet worden aangepakt, vinden veel respondenten. De huidige fraudejacht in de bijstand is echter totaal doorgesloten. Daarom doen wij de volgende aanbevelingen.

1. Een vergissing is geen fraude en leidt dus niet tot een boete. Het fraudebegrip in de Participatiewet is zeer onredelijk. Een vergissing wordt altijd gezien als een overtreding van de inlichtingenplicht en dus als fraude. Bij de introductie van de Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving in 2012 (Fraudewet), was de Raad van State dan ook uiterst kritisch: 'Fraude betekent bedrog en veronderstelt opzet... De toelichting wekt door enkel en alleen het begrip fraude te gebruiken de indruk dat ieder gebrek in de nakoming van de inlichtingenplicht bedrog is. Dat is onjuist en schept ook een verkeerd beeld.' Het fraudebegrip van de Participatiewet moet daarom worden herzien. Boetes moeten alleen nog worden opgelegd bij doelbewust misbruik en fraude. Overige boetes worden geschrapt. Terugvorderingen moeten in verhouding staan met de overtreding, met de draagkracht van de persoon en met de omstandigheden.
2. De menselijke maat staat centraal. Gemeente moeten specifieke omstandigheden meewegen en worden niet langer verplicht om geld terug te vorderen. Zo kan de gemeente per geval kijken wat in alle redelijkheid de beste oplossing is. De terug- en invorderingsverplichting (art. 58 lid 1 Participatiewet) die de gemeenten nu hebben bij geconstateerde teveel betalingen naar aanleiding van schending van de inlichtingenverplichting, wordt geschrapt en wordt weer een bevoegdheid van gemeenten. Dit geeft gemeenten veel meer individuele afwegingsmogelijkheden als er "teveel" uitkering betaald wordt, zonder de gemeenten de instrumenten te ontnemen bij geconstateerde fraude.
3. Een vrijstelling van giften. Iedereen met bijstand krijgt een vrijstelling voor giften van 1.200 euro per jaar. Daaronder vallen ook verjaardagscadeaus, boodschappen of eten bij familie en vrienden. Vanwege dit soort zaken kan je niet langer gekort worden. Evenmin worden pakketten van de Voedselbank, de Kledingbank of soortgelijke organisaties in mindering gebracht op de uitkering. Het begrip "gift" wordt helder beschreven in de wet. Nu wordt aan iedere gemeente afzonderlijk overgelaten om invulling te geven aan giften. Dit leidt tot een lappendeken aan gemeentelijke standpunten. Landelijk wordt bepaald dat giften tot 1.200 euro worden vrijgesteld, evenals voedselpakketten en eten bij familie en vrienden. Zakgeld van kinderen wordt binnen de normen van het Nibud niet in mindering gebracht, evenmin als de (incidentele) verkoop van tweedehands spullen op marktplaats.
4. Introduceer een compensatieloket. Kom met een generaal pardon voor mensen die onbedoeld de inlichtingenplicht overtraden. Iedereen die een boete heeft gekregen voor schending van de inlichtingenplicht zonder dat er sprake was van opzet of grove schuld, wordt gecompenseerd door middel van een compensatiefonds. Onredelijke terugvorderingen worden herzien. Ook mensen die ten onrechte een uitkeringen in zijn geheel of voor een aantal maanden is geweigerd, kunnen uit dit fonds worden gecompenseerd. Hiertoe wordt een "compensatieloket" geopend waar alle meldingen worden onderzocht. Naast bovengenoemde gevallen kunnen zich hier ook anderen melden die vanuit de Participatiewet onterecht met terugvorderingen of boetes te maken hebben gekregen.

INLEIDING

Er is veel belangstelling voor het SP Meldpunt Eerlijke Overheid (verdeeld in het Meldpunt Bijstand en het Meldpunt UWV). Het Meldpunt Bijstand kreeg 2,5 week na de lancering op 18 januari reeds 400 meldingen binnen! Uit deze meldingen vallen gelijk al interessante conclusies te trekken. Enkele tientallen meldingen hebben we nagebeld. Voorliggend rapport is een tussentijdse rapportage, waarin een aantal opvallende uitkomsten wordt geanalyseerd.

De melders hebben verschillende achtergronden, bijvoorbeeld een voormalig vrachtwagenchauffeur, mensen uit de zorg, voormalig supermarktmedewerkers, voormalig ondernemers, ZZP-ers en ook een oud-militair.

‘Ze zijn respectloos. Ik ben oud militair met PTSS door uitzending.’

Ook zijn er melders die helemaal geen inkomen hebben omdat een uitkering geweigerd werd.

‘Een uitkering is mij geweigerd omdat ik geholpen ben door vrienden. Ik heb geen geld om in mijn levensonderhoud te voorzien.’

‘Ik heb een jaar zonder inkomen gezeten in 2015, moest zelf vluchten naar een andere stad omdat ik anders mijn kinderen kwijt zou raken terwijl ik onder begeleiding van de gemeente Rotterdam stond. Ze hebben mij op straat gezet en al mijn spullen weggegooid. Ik was ook nog eens hoog zwanger van mijn dochter.’

Onder de melders zijn mensen zonder diploma's of zonder digitale vaardigheden, maar ook mensen met een universitaire of HBO opleiding.

Wat opvalt is een sfeer van angst en machteloosheid.

‘Als er een brief van de gemeente op mijn mat ligt breekt mij het zweet al uit.’

‘Mijn vrouw werd geïntimideerd tijdens het verhoor; dat onze zoon in de gevangenis gezet zou worden en afgepakt van ons... Let wel, mijn vrouw is Filipijnse en in haar thuisland gebeurt dat ook. Dus ze was totaal overstuurd.’

‘Allerlei ontzettend invasieve vragen (en dit ook op een bangmakende manier).’

‘Je wordt bang om telefoon op te nemen of post open te maken.’

‘En dat terwijl ik echt heel netjes de regels probeer te volgen maar die angst blijft.’

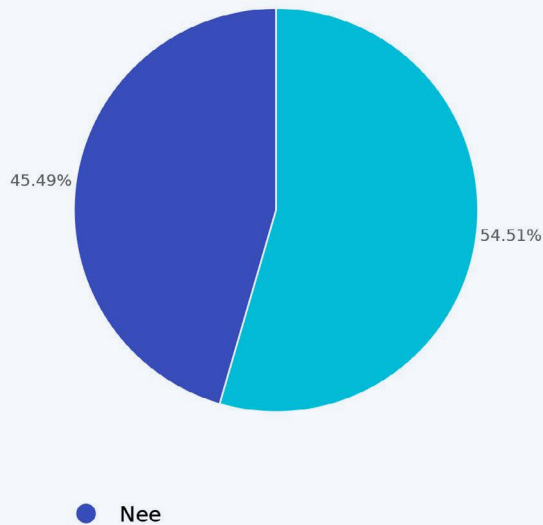
De angst die spreekt uit de reacties verklaart mede waarom meer dan de helft van de mensen hun reactie anoniem heeft ingediend.

Bij de inzendingen kwamen ronduit dramatische verhalen naar voren.

‘Ik had een vriend en die gaf me wel eens geld, door alle problemen die daardoor ontstonden is hij baan en huis kwijt geraakt en heeft het bij mij 6 jaar geduurd eer alles weer normaal was. Relatie daardoor kwijt. Jaren geen uitkering gehad en dat met 3 kinderen. Schandalig.’

Wilt u de enquête anoniem invullen?

Beantwoord: 455 Overgeslagen: 0

'Ik ben 62 jaar en heb twee boetes gehad, alle twee buiten mijn schuld. Een keer omdat de gemeente een dakloze kennis niet wilde helpen. Toen heb ik die geholpen maar heeft in mijn huis uiteindelijk zelfmoord gepleegd. Omdat ik iemand geholpen heb en een boete heb gekregen kwam ik onder bewind te staan en nu sta ik nog steeds onder bewind.'

'Toen mijn zoon 18 jaar werd kreeg ik een alleenstaande uitkering omdat hij studiefinanciering kreeg. We moesten leven van 20 euro per week. Lang verhaal, maar het verdrietige ervan is dat wij met ruzie door geld uit elkaar zijn gegaan en ik heb hem al 9 jaar niet gezien. Met dank aan de sociale dienst!'

'In 2009 is 1,5 jaar lang mijn uitkering ingehouden ivm fraude onderzoek. Men heeft niets gevonden. Ik leef nog steeds met de gevolgen hiervan. Maar de huur kon ik niet voldoen. 6 mei 2010 ben ik ontruimd. Alles meegenomen naar de kringloop van de gemeente. Schoenen en kleding. Ik heb niets meer. Ik moest op straat leven. En wanneer je bijzondere bijstand aanvraagt wordt dit ijskoud afgewezen.'

'De vergelijking met toeslagenaffaire dringt zich op. Ook een aantal melders maakt die vergelijking of is zelf slachtoffer van de toeslagenaffaire.'

'Ik ben al slachtoffer van huiselijk geweld, de belastingdienst kinderopvangtoeslag eiste 25.000 euro van me, maar wat ISD de Kempen met mij gedaan heeft overtreft ieders ergste droom.'

'Door onjuiste gegevens in problemen gekomen met de belastingdienst en een gedupeerde ouder van de toeslagenaffaire.'

'Mijn ervaringen met UWV en SD in 1999 en de jaren daarna waren zo erg dat ik te bang was voor de Nederlandse overheid om überhaupt kinderopvangtoeslag aan te vragen toen ik een kind kreeg in 2006.'

'Help me toch. Wéér onrecht. De gedupeerden van de Toeslagenaffaire worden geholpen. En ik werd onrechtmatig keihard aangepakt en financieel-economisch en maatschappelijk kapot gemaakt door de Overheid.'

Ook andere actualiteiten zoals de coronabonus, passeren de revue.

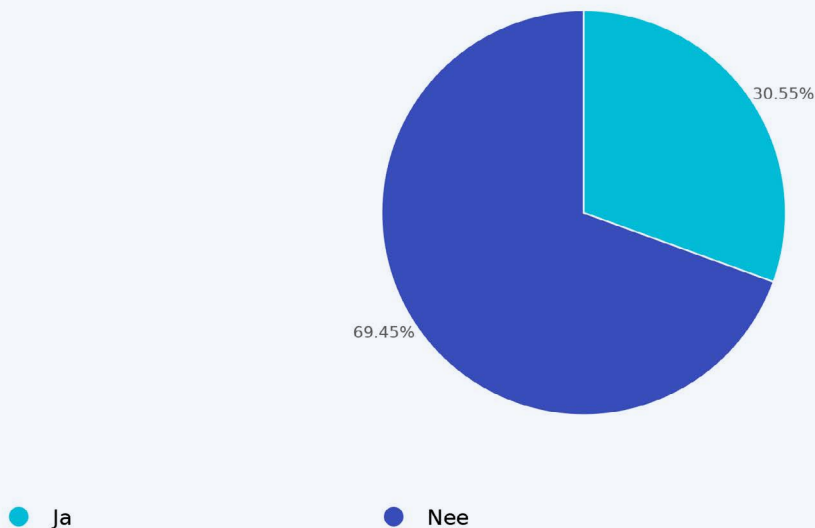
'Ik heb een coronabonus ontvangen en wettelijk gezien is dit geen inkomen en wordt er geen belasting over geheven, dus mogen ze wat de bijstand advocaat zegt dit niet verrekenen. Maar helaas toch doen ze dit zonder blikken of blozen.'

BOODSCHAPPEN

30% van de respondenten is wel eens gekort vanwege een gift zoals een tas met boodschappen of eten bij vrienden. Daarbij blijkt het niet alleen risicovol te zijn om een tas met boodschappen te ontvangen, ook het doen van boodschappen voor een ander, kan een reden zijn voor korting. De sociale dienst ziet dan dat er een bedrag terugbetaald is voor de boodschappen, en rekent dit als inkomen. Zelfs zakgeld voor de kinderen is niet veilig.

Bent u wel eens gekort op uw uitkering omdat u een gift ontving (bijvoorbeeld levensmiddelen of omdat u bij mensen ging eten)?

Beantwoord: 455 Overgeslagen: 0

Gift:

‘Ik moest 8500 euro terugbetalen omdat ik vaak bij mijn vader at en hij ook boodschappen voor me kocht.’

‘Gekort toen mijn vader mij ooit paar tientjes voor boodschappen gaf.’

‘Gekort want oma stortte spaargeld op spaarrekening kinderen. Toen ik in het begin 8 weken zonder geld zat (zolang duurt de aanvraag) en 1 kind in Pampers en hoogzwanger betaalde oma ook soms iets.’

‘Boodschappen gedaan voor ma (net 88 geworden en slecht ter been). Kreeg ik per giro terug maar ik had kas afgerekend. WPI zag dat als inkomen.’

‘Voorgesloten bedrag aan boodschappen van mijn moeder werd gekort.’

‘Mijn kinderen kregen zakgeld van hun vader. Ik ben maandenlang gekort. Uiteindelijk ben ik vrijgesproken van fraude en heb ik het geld terug gekregen.’

'Ik krijg een Hello Freshbox die over is. Dit heb ik gemeld en moet 3 maanden opgeven wanneer die komt of niet. Dan wordt bekeken of ik gekort wordt.'

Ondertussen geeft 78% procent van de respondenten aan niet genoeg geld te hebben om voldoende levensmiddelen te kopen. Op de vraag 'heeft u genoeg geld om levensmiddelen te kopen?' is het gemiddelde antwoord een 3,1 op een schaal van 0-10.

'Ik heb net genoeg om mijn kinderen warm eten te geven, zelf eet ik altijd brood. Het maakt me kapot.'

'Niks kan. Niet eens gezond eten. Niet sporten niks. Mensen zeuren over corona maar ons leven is niks anders. Wij zitten altijd thuis.'

'Vanwege het uitblijven van de financiële middelen om een goed dieet te kunnen volgen benodigd voor een medische aandoening heb ik een levensreddende spoedopname en operatie moeten ondergaan. Door de vele ontstekingen aan de dikke darm stond deze op springen, ook is deze ontsteking doorgeslagen naar de zenuwen welke het linkerbeen aansturen, welke ik nu nog maar voor 50% kan benutten.'

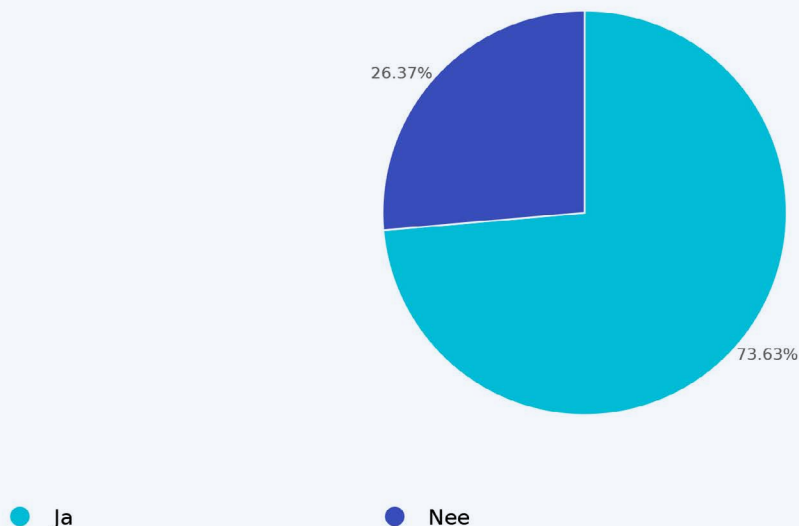
'Kansloos kansloos. De kosten voor een mbo diploma te halen zijn ook onmogelijk als je uit en in armoede zit. Mijn kind heeft geen laptop. Of goede telefoon. Geen wonder dat ze liever gaat dealen.'

ONTERECHT GEKORT

Meer dan 70% van de mensen geeft aan weleens onterecht te zijn gekort op de uitkering of onterecht lang moeten wachten. Iemand moest bijvoorbeeld de uitvaart van haar moeder terug betalen omdat het geld voor de uitvaart op haar rekening stond. Anderen worden gekort vanwege verkoop op Marktplaats, het rijden in de auto van een vriend of vanwege vrijwilligerswerk.

Bent u naar uw mening wel eens onterecht gekort op de uitkering of moest u onterecht lang wachten op uw uitkering?

Beantwoord: 455 Overgeslagen: 0

‘Ik heb 8 maanden geen uitkering gekregen omdat ze moesten onderzoeken of ik 1 of 2 maanden gekort moest worden door eigen schuld. Dat bleek niet zo te zijn. Na die 8 maanden kreeg ik jarenlang enkel een lening. Ten onrechte.’

‘Mijn uitkering is 2 keer onterecht gestopt, na een rechtszaak die ontzettend veel tijd en geld heeft gekost ben ik uiteindelijk in mijn gelijk gesteld maar toen zat ik wel al een jaar zonder inkomsten met drie kinderen.’

‘Ik moet 24000 euro terugbetalen door een verwijtbare fout bij de gemeente (onder andere doordat 9 verschillende contactpersonen van elkaar niet weten wat ze mededelen).’

‘Mijn uitkering is weleens rigoureuus stopgezet van de één op andere dag, omdat ik het vrijwilligerswerk wat ik deed niet gemeld zou hebben. Dat had ik wél gemeld, maar de formulieren waarop ik dat had ingevuld waren zoek geraakt bij de gemeente. Er is een rechtszaak over geweest en ik kreeg gelijk, maar was ondertussen wel van fraude beticht in de pers.’

‘Er loopt een rechtszaak, ik zou 13.000 euro moeten terug betalen, omdat ik af en toe gebruik kon maken van de auto van mijn vriend.[eerst werd me nog verweten dat het mijn auto was !!! terwijl hij toch echt op naam van mijn vriend

staat, en dat ook kon bewijzen. Ik zou dat hebben moeten melden [wist ik helemaal niet].’

‘Wel de uitvaart van mijn moeder terug betalen. omdat het geld voor haar uitvaart op mijn rekening stond.’

‘Ik ben bijna 63 en word gecontroleerd. Gekort op uitgaven die ik voor mijn zieke moeder moest kopen. Moest zelfs de afschriften van mijn moeder overhandigen. Tenslotte een paar duizend euro gekort.’

‘Ik heb in december 2020 een boete gehad van 30% omdat ze zeiden dat ik een vacature heb geweigerd. Terwijl ik bewijs van sollicitant en afwijzing heb.’

‘Gekort want ziek geworden en hierdoor niet kunnen reageren op berichten.’

‘Ze hebben mij een opgelegde schuld opgelegd van 56.0000 omdat mijn ex werd beschuldigt van verkoop op marktplaats van dartpijltjes, had in die tijd niet eens verstand van computers, ze hebben mijn toekomst al bepaald, kom er nooit vanaf, ben al vanaf 2011 bij mijn ex weg en kreeg in 2016 een kindje, gelijk na de bevalling kreeg ik die uitspraak, weg roze wolk, krijg elke keer post over mijn opgelegde schuld van hun, ze hebben niet eens bewijs en ik moet maar met bewijs komen dat ik er niks mee te maken had.’

‘Wegens marktplaats verkoop van €35 6mnd zonder inkomsten gezeten.. omdat ik zou frauderen met een rekeningnummer wat op me naam zou staan.. contact gehad met betreffende bank. Geen rekening op me naam bekend! Niks van terugwerkende kracht.’

‘Toen ik net bevallen was van mijn jongste wouden ze even zien of ik niet samenwoonde, was niet het geval. Ze zijn toen per direct ook bij mn ex in huis gaan kijken en idd ze zagen dat we aan het latten waren maar konden ons niet vertellen hoeveel nachten hij bij z'n kind en mij mocht blijven. Eten was al een probleem.’

BUITENPROPORTIONELE STRAFFEN

Wat opvalt in de verhalen is dat er soms exorbitante straffen worden opgelegd zoals het volledig stopzetten van de uitkering of 120.000 euro boete voor vrijwilligerswerk. Zelfs een afgebrand huis kan aanleiding zijn voor korting.

‘Ben alleenstaande moeder met een zoontje van 11 met pddnos en werd niet gekort maar mijn uitkering werd gelijk stop gezet op basis van dat ik teveel km zou maken met mijn auto..2e aanvraag afgewezen! Voorlopige voorziening via de rechter toegewezen! Huurachterstand gecreëerd door de stadsbank waardoor ik dus 3 maanden achterstand opliep en ontruimd mocht worden ..ontruimingsdatum bekend! Gemeente moest met terugwerkende kracht van af de 2e aanvraag uitbetalen ..extra lang laten wachten op de uitbetaling ,waar de Ombudsman zich nog heeft uitgelaten over de uitbetaling en 3 dagen voor de ontruimingsdatum werd er uitbetaald waar de ontruiming mee gecancelld werd en ik en mijn zoon gelukkig niet gescheiden zou gaan worden en niet dakloos werd.’

‘Vanwege boodschappen van mijn vader gekort EN beboet (8500.-) later omdat ik 1 dag te laat mij meldde voor een afspraak werd de uitkering HELEMAAL gestopt.. oke, ik was een dag te laat en dat is mijn fout.. maar dat er ZULKE straffen op staan is tekenend voor ons onmenselijke regime.’

‘De menselijke maat moet terug. Toen in 2017 ons huis afbrandde was de reactie van de sociale dienst: u huis is afbrandt dus kunt u er niet wonen en dus heeft u geen woon adres en dan moet de uitkering gestopt worden. Nu is die beslissing 2 weken later dan wel terug gedraaid, bang voor negatieve publiciteit, maar het geeft wel aan hoe de overheid met bijstandsgerechtigden om gaat.’

‘Ik heb momenteel geen bijstand uitkering , maar moest in 2015 de gehele uitkering terugbetalen omdat ik als hobby muziek heb gemaakt zonder verdienste. Ik zit nu met een schuld van €25000’

‘Iemand heeft de kosten voor dierenarts/ enting voorgeschoten bij een dier dat diegene als herplaatser zou krijgen. Dit was te zien op mijn bank afschrift. Dit bedrag werd echter gezien als inkomsten en dus werd ik beticht van fraude.’

‘Drie maanden in 2007, vervolgens bijna een jaar geen uitkering gehad en uiteindelijk geen uitkering sinds februari 2009, omdat mijn zoon ernstig ziek in het ziekenhuis lag en ik net in die week bankafschriften moest inleveren. Inkomen 260 euro onder het sociaal minimum. 21.000 euro boete vanwege niet inleveren bankafschriften die ze al hadden. Jarenlang geen inkomen gehad. Zeer traumatisch.’

‘Ik was het niet eens met het feit dat ik een docent van het praktijk onderwijs moest vervangen zonder dat ik het salaris van een docent zou krijgen. (opleiding tot docent afgerond met diploma en 14 jaar ervaring) In een na gesprek werd me meegedeeld dat men er voor zou zorgen dat ik nooit meer in het onderwijs zou werken. Dit heeft men waargemaakt, ondanks vele sollicitaties geen werk in het onderwijs voor mij.’

‘Bij ziek melding word ik gekort op de uitkering.’

‘Gedurende 10 jaar heb ik GRATIS vrijwilligerswerk gedaan en ontving een reiskostenvergoeding. Dat heb ik niet gemeld bij mij gemeente en moet nu € 120.000,00 terug betalen in 10 jaar.’

KLEINE ZAKEN

Naast de grote zaken en buitenproportionele straffen, zijn er ook een heleboel kleine zaken waarvoor mensen gekort worden, die behoorlijk kleinzielig van aard zijn. Het gaat om zaken als het afpakken van verjaardagsgeld, een spaarrekening met 1 euro, zakgeld van oma en het voorschieten van koffie of boodschappen. Zelfs het geld van de tickets van een geannuleerd concert, wordt gekort, terwijl dit natuurlijk helemaal niet onder inkomsten valt, maar het retourneren van eigen geld betreft. Opvallend zijn ook de meldingen dat het verkopen van tweedehands spullen, zoals te kleine kinderkleding, wordt gekort op de uitkering. Hier is echter geen sprake van inkomsten, omdat ingeteerd wordt op eigen bezit.

‘Ik stortte contant ontvangen verjaardagsgeld op mijn rekening en heb een melding er van gemaakt toch werd dat geld plus een boete van 150,- ingevorderd.’

‘Mijn oma had bij mijn geboorte een bankrekening geopend bij de nutsspaarbank. In mijn jeugd is dat boekje kwijt geraakt en nooit meer aan gedacht. 53 jaar later kwam de sociale recherche. Ik had fraude gepleegd omdat ik een bankrekening niet had doorgegeven en op die bankrekening stond geld. Ik zou aanhangende het onderzoek gekort worden op mijn uitkering. Op de betreffende rekening van oma stond namelijk het waanzinnige bedrag van €1. Ja u leest het goed. Zo ontzettend veel ellende gehad door de spaarrekening van oma van 53 jaar geleden omdat er welgeteld 1 euro op stond!!!’

‘Ik moest boodschappen doen en mijn toenmalige vriend vroeg om iets mee te nemen dan kreeg ik dat later terug. Dus hij deed via tikkie het overmaken op mijn rekening 5 euro. Bij controle rekeningafschriften werd dit bedrag van mijn uitkering getrokken omdat het als inkomsten werd gezien en dat terwijl er duidelijk bij de omschrijving boodschappen stond! Dus gelijk 10 euro kwijt!’

‘Verjaardagsgeld 20 euro was op mijn rekening gestort door een vriendin omdat ze niet langs kon komen vanwege corona. 'happy birthday' vermeld de storting.’

‘Ik zit ondertussen nu al 4 jaar in de uitkering en werd ooit gekort omdat ik koffie voor iemand had voorgeschoten.’

‘Op mijn 50ste verjaardag kreeg ik 25 euro van onze buurvrouw. Mijn man ook. Wij zijn samen jarig. Wij zaten in de schuldhulp bij de sociale dienst een minnelijke regeling waarmee is gefraudeerd door de sociale dienst. Toen ze erachter kwamen werd onze aanvullende uitkering van 104 euro per maand gekort met 8 euro totdat het was verrekend’

‘Ook retour v concert tickets vanwege annuleren moet ik ‘terugbetalen.’

‘Ik krijg 20 euro per maand aan zakgeld van oma maar moet dit inleveren.’

‘Gekort omdat er via marktplaats een aantal zaken is verkocht. 1 maand boete.’

‘Als je iets van speelgoed van kinderen verkoopt ..omdat ze niet mee spelen...zodat ze beetje extra hebben...moet aangeven...onvoorstelbaar.’

UITKERING GEWEIGERD OF TE LAAT

Er wordt verdacht veel melding gedaan van het niet betalen van de eerste maand van de uitkering of het zonder reden weigeren van de uitkering. Uit eerdere berichtgeving² is een beeld naar voren gekomen van een aantal gemeente die structureel mensen te laat een uitkering geeft, of de uitkering pas na meerdere keren aanvragen goedkeurt. Hierdoor lopen uitkeringsgerechtigden 1 of meerdere maanden uitkering mis en komen zij veelal gelijk in de schulden. Bij het Meldpunt Eerlijke overheid komen meerdere van dit soort meldingen binnen, hierdoor rijst het vermoeden dat sommige gemeenten zich niet aan de Wet houden. Dit vergt nader onderzoek. Gemeenten zijn namelijk verplicht om iedereen die ervoor in aanmerking komt, bijstand te geven. Voor jongeren tot 27 jaar geldt een wachtperiode van 4 weken. Pas daarna kan de uitkering door hen worden aangevraagd. Voor mensen boven die leeftijd mag de gemeente volgens de Wet echter geen wachttijd aanhouden. Naast onterechte wachttijd en weigering wordt melding gemaakt van onterechte korting bij fraudeonderzoek: Er wordt onderzoek gedaan naar vermeende fraude (bijvoorbeeld samenwonen), er wordt geen bewijs gevonden, maar toch wordt er één of meerdere maanden uitkering gekort. Soms wordt de uitkering van deze mensen stopgezet, en pas bij nieuwe aanvragen weer toegewezen, waardoor ze een periode zonder inkomen zitten. Met deze zaken lijken gemeenten zich niet altijd aan de wet te houden.

‘Tot mijn verbijstering kreeg ik de 1e mnd niets. Ik ben 47 jaar. Ik heb een renteloze lening moeten afsluiten van 1000 euro.’

‘Uitkering aanvankelijk geweigerd; latere aanvraag gehonoreerd.’

‘De bijstand gaf me een maand boete. En het duurde lang voor dat ik de eerste betaling kreeg. Ik wist toen nog niet dat ze dat niet mochten doen. Dat kwam een paar jaar later pas aan het licht.’

‘Ik heb, nadat ik aangifte had gedaan van zeer zware mishandeling van mijn ex, een uitkering aangevraagd. Dat was in februari en uiteindelijk heb ik in augustus mijn eerste uitkering gekregen. Ik heb tussendoor eenmalig een voorschot gekregen van 90 euro en dat was het. Ik heb samen met mijn zoon al die maanden van 15 euro per week moeten leven.’

‘Heb lang moeten wachten op de eerste uitbetaling. Hierdoor kwam ik direct in de schulden.’

‘Ik heb in iets meer dan 9 maanden tijd 3 verzoeken geplaatst. Pas de laatste keer toen ik een advocaat in de arm nam (waar de gemeente van afwist) hebben ze mijn aanvraag geaccepteerd (En daarna hebben ze ook de maanden daarvoor met terugwerkende kracht terugbetaald.). Ik denk dat ze dit alleen hebben gedaan omdat ik een advocaat had.’

² Zie onder meer: Opstandelingen S2 - Aflevering 4: De Ballade van Enschede - Opstandelingen - BNNVARA
Het schrikbewind jegens bijstandsgerechtigden in de gemeente Enschede (tweedemonitor.nl)
<https://www.binnenlandsbestuur.nl/sociaal/nieuws/gemeenten-in-de-fout-met-wachttijd-bijstand.9572939.lynxk>

'Ik ben inmiddels richting de 60. Eén week voor mijn 50ste verjaardag ben ik weduwe geraakt met een dochter van 15 die half wees werd toentertijd. Ik heb in het begin van de aanvraag 1,5 jaar gewacht, nu inmiddels 8 jaar verder hebben we verschillende problemen en keren ervaren dat de bijstand wordt gegeven en ook weer werd ingetrokken na bijvoorbeeld 2 of 3 maanden werd het terug ingetrokken en moest ik opnieuw wachten op de aanvraag.'

'Ze hebben in 2016 ruim 4x mijn aanvraag afgewezen. Ik was toen 29.'

'Ik ben 47, Er is mij maanden lang een bijstandsuitkering ontzegt, de eerste aanvraagformulieren "verdwenen" vervolgens weken bellen en mailen.'

'Mij werd de complete uitkering geweigerd. In eerste instantie omdat ik deeltijd opleiding van 1 dag volgde. Later werd me uitgelegd dat dit niet klopte, en ik wel recht op uitkering had. Maar sociale dienst hun fouten niet hoeft recht te zetten.'

'Ik heb ruim een jaar op de toekenning van de bijstand moeten wachten en daarmee ook op de 1e bijstandsuitkering, met alle gevolgen van dien.'

'De startperiode 8 weken zonder geld is niet te doen met kleine kids.'

'Voordat COVID-19 kwam was ik zzp en heb heel lang moeten wachten bij mijn aanvraag voor de bijstand zo heb ik een huurschuld opgebouwd.'

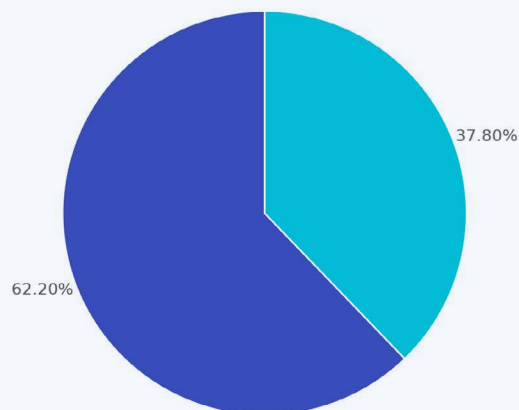
'Mij werd de complete uitkering geweigerd. Om een rede die achteraf niet bleek te kloppen.'

KOSTENDELERSNORM VERSCHEURT GEZINNEN

38% geeft aan dat er sprake is van een schrijnende situatie die verband houdt met de kostendelersnorm. De verhalen die hierbij worden aangedragen zijn pijnlijk. Ouders voelen zich genoodzaakt om hun kind de deur uit te zetten of kinderen vertrekken om hun ouders niet in armoede te brengen. De spanningen leiden geregeld tot gezinsruzies. Vaak is er sprake van mensen die ziek of beperkt zijn en een mantelzorgend gezinslid hebben. Bijvoorbeeld een gehandicapte dochter die liever thuis zou blijven, maar moet vertrekken op haar 21e verjaardag. Of een zieke ouder waarbij het mantelzorgende kind noodgedwongen moet vertrekken. De respons wijst erop dat het beslag op sociale huurwoningen door de kostendelersnorm merkbaar hoger wordt, aangezien veel kinderen hierdoor het huis verlaten, zelfs als er sprake is van ziekte of handicap.

Is er sprake van een schrijnende situatie vanwege de kostendelersnorm?

Beantwoord: 455 Overgeslagen: 0

● Ja

● Nee

‘Ik heb een geestelijk gehandicapte dochter die ik de deur uit moest zetten, zij verzorgde mij en ik haar, nu ben ik afhankelijk van wie er maar langskomt, ik durf niet alleen over straat, mijn dochter moest nood gedwongen bij mijn oude moeder wonen omdat er geen woning beschikbaar is en mijn dochter niet begeleid wonen en wil naar mij terug maar ik moet steeds nee verkopen, veel verdriet en extra ziekte hier door,’

‘Mijn zoon is hierom het huis uit gegaan.’

‘Ja sinds vorig jaar juni gekort, omdat mijn zoon 21 jaar werd, hij is autistisch en is slechtziend... Moet het nu doen met 750 euro per maand en loop nu bij de voedselbank.’

‘Ik moest rondkomen van € 674,00 per maand. Kon mijn zoon niet juridisch aansprakelijk stellen voor kostgeld. Er zijn geen woningen genoeg zodat hij uit huis kon. Hierdoor zijn spanningen ontstaan. Heb nu sinds 2018 geen contact meer met hem.’

‘De kostendelersnorm hangt als het zwaard van Damocles boven ons hoofd. Mijn dochter is 22 en zodra ze afstudeert moet zij of het huis verlaten of buitensporig veel kostgeld betalen. Indien zij een baan heeft vervalt namelijk al de huurtoeslag (330 euro) en de kwijtschelding gemeentelijke- en waterschapsbelastingen (50 euro) Tezamen met de kostendelersnorm moet zij dus in haar eentje ongeveer 675 euro per maand ophoesten opdat ik alle rekeningen kan betalen. Zelfs als ze niet direct werk kan vinden wordt de kostendelersnorm toegepast en moeten we maar zien hoe we rondkomen. Ik vind dit zo oneerlijk, kinderen worden gestraft omdat hun ouder bijstand heeft en kunnen zelf niks opbouwen... Moet ik haar het huis uitzetten terwijl ze een laatbloeiër is en daar nog helemaal niet aan toe is? Terwijl er overal woningnood is, en ik in mijn eentje in een grote eengezinswoning woon en alle ruimte heb?’

‘Mijn zoon heeft 1 dag in de week gewerkt dat mocht niet van ze want dat was inkomsten waarop ik zei dus mijn 2 jongens hebben niet dezelfde rechten als jongeren waarvan de ouder geen uitkering ontvangen.’

‘Even voor de goede orde ik ontvang een anw-uitkering een bijstandsgelateerde uitkering die onder de participatiewet valt. Echter heb ik al 19 jaar de kostendelersnorm, omdat ik in het verleden voor mijn mijn gehandicapte broer heb gezorgd tot aan zijn overlijden. Zelf ben ik voll.afgekeurd 80-100% voor al het werk. Cervale Mylopathie, polyneuropathie, hydro- synringoyelia, hms, eds, astma. Mijn enig kind wat volwassen is en bij mij thuis woont, omdat er geen woning te krijgen is. wachttijd 17-20 jr heeft chronisch leverfalen, deze werkt veel en veels te langzaam. Eerdaags moet zij tevens voor een MRI. Om een hersentumor uit te sluiten. Zorgkosten hier in huis zijn afhankelijk van zorg. Mijn dochter kan niet fulltime werken. Huurschrikbarend hoog, wij wonen in een wmo-woning aangepast dus op mijn invaliditeit., Nog even en ik sta op straat. Heb een nieuwe bril nodig maar ik kan het bedrag niet voorschieten., heb een nieuwe doucherolstoel nodig, kan niet omdat ik geen aflossingscapaciteit heb, moet hoognodig naar de tandarts gaat niet want je moet het voorschieten. Kleding gaten zitten er in en ga zo maar door. We leven van een voedselpakket.’

‘Mijn volwassen zoon woont nog gewoon thuis en dat heeft heel veel negatieve gevolgen. Toch wil ik hem niet de deur uit hebben want hij is pas 20 en is net herstellende van een depressie. Hij zal hopelijk ,zeker nog 5 jaar thuis blijven wonen.’

‘De participatie wet laat mensen zoals mij , die ziek zijn , met zo'n kleine uitkering zo afhankelijk worden van kinderen die nog thuiswonend zijn. Als ik iets zou willen doen ben ik afhankelijk van hen. Mijn eigenwaarde zakt daarmee steeds verder weg. Mijn beetje geld wat ik maandelijks krijg gaat op aan rekeningen.’

‘Ik ben arbeidsongeschikt en helaas in de bijstand gevallen nu heb ik te maken met de kostendelersnorm omdat mijn zoon van 25 jaar nog thuis woont. Mijn zoon gaat nu ook zijn baan verliezen door de coronacrisis, Ik krijg net 700 euro per maand, de rest moet mijn zoon mij aanvullen, Maar nu hij binnen een maand geen werk meer heeft gaat dat niet meer. Ik vind de kostendelersnorm triest en het brengt veel mensen in de financiële problemen. Ik maak me hier echt zorgen om.’

‘In het verleden wel. Ik heb mijn zoon verzocht om ander onderdak te zoeken anders moest hij voor mij gaan betalen. Hij was wel mijn mantelzorger. Heel zuur om hem dat verzoek te moeten doen.’

‘Dochter(21) heeft door chronische ziekte ook participatie waardoor de mijne elke mnd €203,= lager is wat mijn dochter dan weer moet aanvullen en zijzelf iets meer dan €400,= overhoudt waar zij na de vaste lasten praktisch niets overhoudt en we dus geen van beiden kunnen sparen.’

‘Thuiswonende kinderen moeten voor het levensonderhoud van hun ouders betalen en kunnen dan dus geen toekomst opbouwen.’

‘Mijn dochter is voor haar 21e uit huis gegaan om mij geen problemen te bezorgen....mijn zoon is over 2 jaar 21 en ik maak me nu al zorgen over mijn uitkering....hij is lichtelijk geestelijk gehandicapt en ik kan hem niet alleen laten wonen....hij wil ook niet alleen of begeleid wonen. Bovendien word er geen rekening gehouden met kinderen die arbeidsbeperkt zijn en niet of nauwelijks kunnen werken. Het is de bedoeling dat het kind de ouder financieel bijspringt. Maar wat als het kind de middelen niet heeft om bij te springen.’

‘Mijn dochter van toen 21 moest gedwongen gaan samen wonen omdat we anders goed zouden worden op de uitkering. Omdat er in Brabant niets te vinden was wat betaalbaar was is ze naar Limburg verhuist bijna 2 uur hier vandaan. En ze was mijn mantelzorger . Ik zie haar bijna nooit omdat we beiden geen rijbewijs hebben.’

'Ik en mijn partner zijn apart gaan wonen omdat we door de kostendelersnorm als een gezamenlijk huishouden werden gezien, hierdoor kreeg ik te weinig inkomsten en kon ik niet voor mijn kinderen zorgen en zou mijn partner die niet de ouder is van mijn kinderen voor ons moeten zorgen. Dit werd mij teveel en raakte in een depressie en uiteindelijk hebben we besloten niet meer samen te wonen maar nog altijd ben ik vreselijk bang als ze wel hier is om te blijven slapen.'

'Wegens coronamaatregelen heeft mijn dochter studievertraging waardoor zij nu geen stufi meer ontvangt. Zij woont thuis, is 22, nu worden wij gekort op onze uitkering ...'

'Me zoon werd 18 jaar ik ging met 600 euro ineens naar beneden, ik hou me hart vast hij wordt bijna 21 jaar.'

'Mijn kinderen zijn noodgedwongen uit huis gegaan omdat ze anders mij moeten onderhouden... Dit kan toch niet, hoe kan zo'n kind nou aan zijn eigen toekomst werken.'

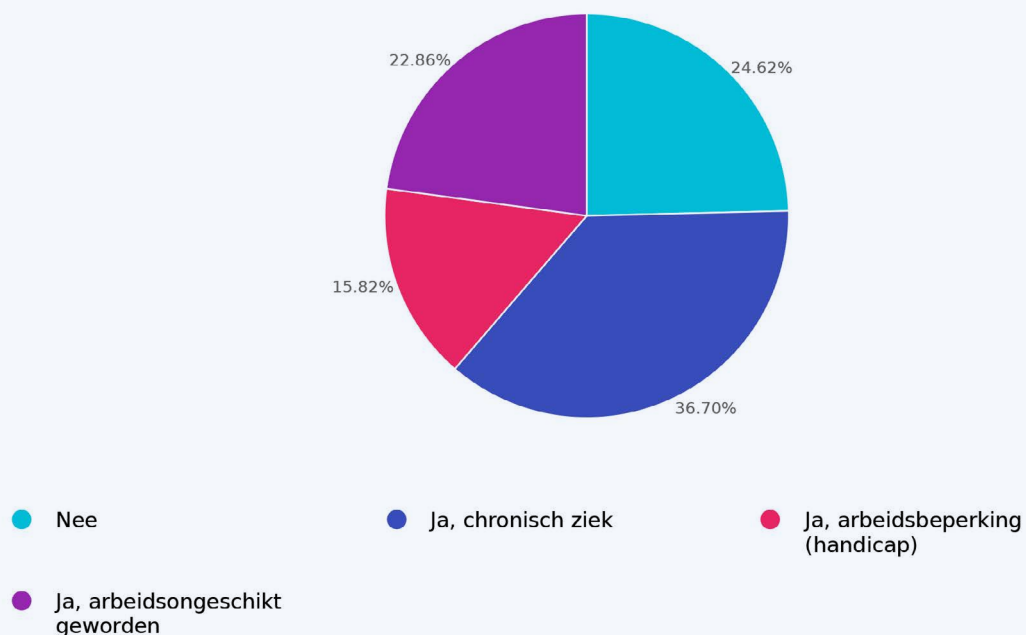
CHRONISCH ZIEK EN ARBEIDSONGESCHIKT

Bij het Meldpunt Participatie wet geeft maar liefst 75% van de mensen aan dat ze chronisch ziek of arbeidsongeschikt zijn; 37% van hen geeft aan chronisch ziek te zijn, 16% heeft een arbeidsbeperking (handicap) en 23% is arbeidsongeschikt geworden. Er zijn grofweg 4 redenen waarom deze mensen in de bijstand zitten:

1. Ze waren ZZP-er/ ondernemer en hadden geen arbeidsongeschiktheidsverzekering.
2. Ze waren werknemer, werden arbeidsongeschikt maar kwamen niet door de strenge keuring heen.
3. Het zijn mensen met een beperking die nu niet meer in de Wajong kunnen, doordat de Wajong is afgeschaft voor iedereen die arbeidsvermogen heeft.
4. En uiteraard kan het ook zo zijn dat iemand in de bijstand zit en chronisch ziek of arbeidsongeschikt wordt.

Bent u chronisch ziek, heeft u een arbeidsbeperking of bent u arbeidsongeschikt?

Beantwoord: 455 Overgeslagen: 0

Bij de toelichting staan veel ernstige aandoeningen zoals kanker, hersenbloeding, hartaandoeningen en verkeersongelukken. Daarnaast worden rugklachten vaak genoemd. Ook zijn er veel mensen met autisme onder de respondenten.

‘In 2011 zwaar ongeluk gehad. Van zzp-er na 35 jaar ineens arbeidsongeschikt geworden, dus bijstand in. Kom ik nooit meer uit.’

‘Ongezeglijk ziek met euthanasie verklaring.’

'Ikzelf sta op de wachtlijst voor een harttransplantatie en er is bij mij darmkanker geconstateerd. Mijn vrouw is door een hersenbloeding eenzijdig verlamd geraakt.'

'Bleek op vakantie in Turkije een hersentumor te hebben.'

'Mijn man kreeg een zwaar auto ongeluk en kreeg kanker, verloor zijn bedrijf ik heb 2 jaar lang gevochten voor een bijstand uitkering.'

'Voor chronisch zieken zoals mijn dochter en ik een grote ramp. Elk jaar beiden het eigen risico van ziektekosten vol dus veel zelf betalen. Bedrag van de bijstand is gewoon te laag.'

'Ik lijd al jaren aan een psychische ziekte. Nu kan ik therapie volgen in een instelling. 3 weken intern. Dan wordt mijn bijstandsuitkering tijdelijk gestopt?! Dan kan ik me de nodige therapie niet veroorloven!! Dan zou ik daardoor in de schulden komen. En nooit genoeg opknappen om weer te kunnen werken. En wanneer betaalt die bijzondere bijstand, achteraf? Dat zorgt allemaal voor zoveel stress dat ik de therapie niet aandurf.'

'Ik ben sinds kort ex kanker patiënt. En kan niet meer werken. Maar moet in de bijstand blijven.'

'Ik heb autisme, dit betekent voor mij dat ik maar bepaalde soorten werk kan doen en ook maar max 24 uur per week belastbaar ben.'

'Ze moeten niet klakkeloos aannemen wat het UWV zegt als je uit ziektewet/ WIA word gegooid en dat doen ze nu wel. Ondanks wat UWV zegt kan niet iedereen toch zomaar werken hoe graag de mensen ook willen.'

'32% afgekeurd op rug en voeten. Hbo'er in branche waar met werkplekaanpassing en juiste zorg ik 24u aan de slag had gekund en daarmee uit uitkering.'

'Ik heb van 1994 tot 2006 in de WAO gezeten en ben toen via herkeuring goedgekeurd, zonder verandering van mijn gezondheid. Ik heb fibromyalgie, CVS en toentertijd zware migraines. Via 4 jaar WW ben ik in de bijstand terecht gekomen, met een veel lagere uitkering. Ordinaire bezuiniging dus, zoals de keuringsarts toen al zei.'

'Goedemorgen,

Op dit moment is het onderwerp Bijstand heel erg in het nieuws. Ik vroeg me af of jullie misschien ook aandacht gaan besteden aan mensen die ernstig/ongeneeslijk ziek en/of beperkt zijn en hierdoor voorgoed in de bijstand zitten.

Deze groep mensen is gedoemd voor altijd in de bijstand te blijven. Met de bijbehorende strenge regels. Zij kunnen geen aanspraak maken op een arbeidsongeschiktheid uitkering of ziekte uitkering.

Hierdoor zijn deze mensen gedoemd om voorgoed in de bijstand te blijven.

Dit terwijl iemand anders met exact dezelfde aandoening of ziekte en een IVA uitkering wél giften mag ontvangen, kan samenwonen, langere tijd in het buitenland kan verblijven, erfenis kan ontvangen enz.

De bijstand is een tijdelijk vangnet om te kunnen voorzien in de noodzakelijke kosten van het bestaan. Veel uitzichtloos zieken (arbeidsongeschikten) zitten letterlijk vast in de bijstand. Zij zijn niet in staat om te werken.

Er is geen vangnet voor deze mensen. Er zou een nieuw, IVA gelijkwaardig, concept moeten worden bedacht.

Voor een gezond persoon in de bijstand zijn de regels tijdelijk, er is vooruitzicht op een beter bestaan. Voor een ernstig ziek persoon in de bijstand zijn de strenge regels en restricties voor eeuwig en beïnvloeden ze, naast de aandoening, de levenskwaliteit op een negatieve manier.

Ik hoop dat u hier naar wilt kijken, mensen worden op deze manier niet alleen beperkt door hun ziekte, maar ook door de regels in de bijstand. De levenskwaliteit is daardoor een stuk lager dan mensen die wel een IVA oid ontvangen.

Hieronder noem ik vast aan aantal punten waar arbeidsongeschikten in de bijstand onder andere tegenaan lopen.

* geen giften/donaties ontvangen in welke vorm ook (spullen/geld)

*geen erkenning van de aandoening, onbegrip.

Naar en van de samenleving toe en schaamte rondom het ontvangen van een bijstandsuitkering

*druk vanuit de gemeente en steeds opnieuw aantonen dat men arbeidsongeschikt is en de bijbehorende stress, maar ook de confrontatie

*mensen kunnen nooit een hoger inkomen meer krijgen dan bijstandsniveau

*niet voldoende/onbeperkt kunnen sparen (indien mogelijk) in verband met een limiet voor spaargeld

*niet kunnen samenwonen (eventueel in de toekomst) anders geen eigen inkomen meer

*geen erfenis kunnen ontvangen met behoud van inkomen

*aanzienlijk gekort worden wanneer de kinderen 18 jaar worden

*kostendelersnorm nvt. voor mensen die zorg ontvangen van een mantelzorger ook zonder ADL

*niet de mogelijkheid hebben om te emigreren of langere tijd in het buitenland te verblijven met behoud van inkomen

*geen artikelen kunnen verkopen die niet meer gebruikt worden, zonder gekort te worden

*alimentatie evenals weduwen toeslag wordt ingehouden

Bovenstaande punten zijn niet van toepassing voor iemand met exact dezelfde aandoening of beperking en een IVA uitkering. De uitdrukking, gelijke monniken, gelijke kappen, gaat hier niet op.

Voor een gezond persoon zijn de regels in de bijstand tijdelijk, er is vooruitzicht op een beter bestaan. Voor een ernstig ziek en/of beperkt persoon in de bijstand zijn de strenge regels en restricties voor eeuwig.

Met vriendelijke groet,

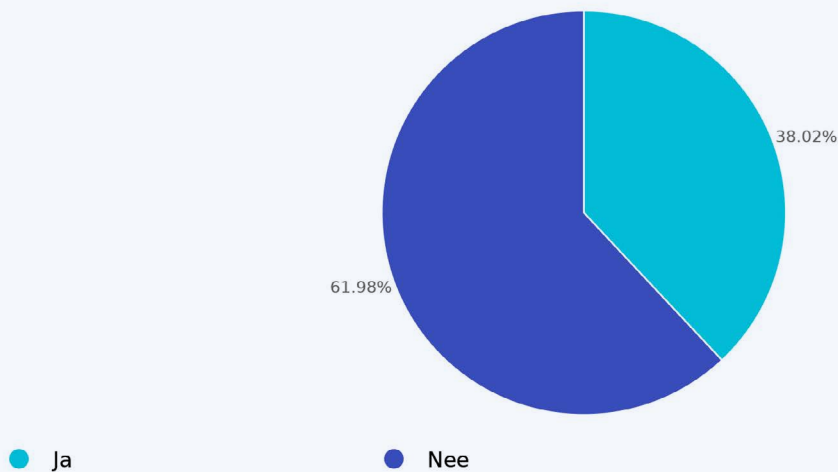
Meerdere melders vanuit de Facebookgroep 'Concept Nederland'

WERKEN ZONDER LOON

38% Van de respondenten heeft wel eens moeten werken zonder loon. Bijna de helft (47%) zelfs voor 6 maanden of langer. De overgrote meerderheid geeft aan niks te hebben geleerd van het re-integratietraject dat ze hebben gevolgd en waarvoor ze hebben gewerkt zonder salaris. Het gemiddeld cijfer voor hetgeen is geleerd bij een re-integratietraject is 1,6 op een schaal van 0 tot 10.

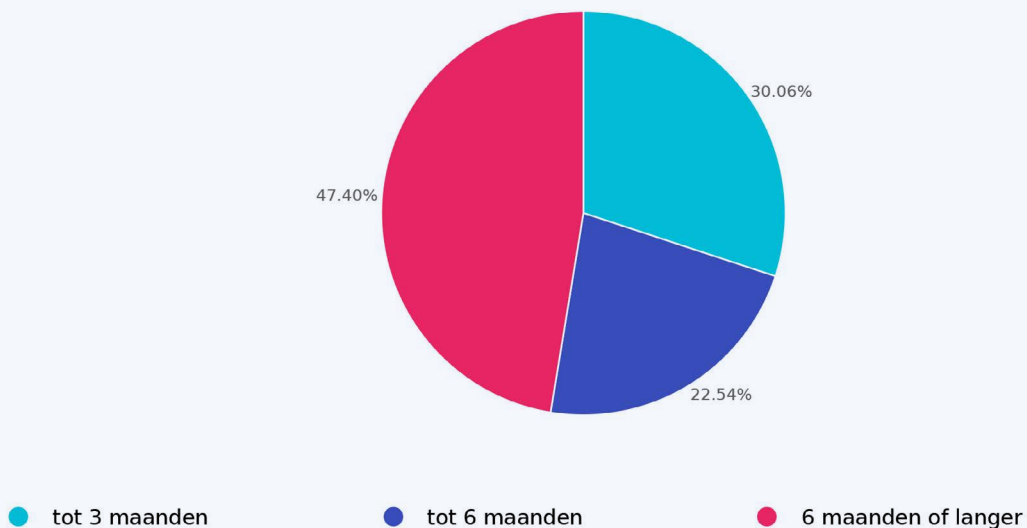
Heeft u van de gemeente/ dienst werk & inkomen wel eens moeten werken zonder loon te ontvangen, bijvoorbeeld in het kader van een re-integratietraject?

Beantwoord: 455 Overgeslagen: 0

Hoe lang?

Beantwoord: 173 Overgeslagen: 282

‘Kom uit een normaal werkende situatie maar zodra je de bijstand aanvraagt heb je volgens hun een afstand tot de arbeidsmarkt en word je verplicht te gaan werken voor je uitkering. 40 uur per week in ploegendienst. Dit gebeurt dan via een werkbedrijf die jou detacheert waar de werkgever een loon betaalt aan het werkbedrijf maar waar jij afgescheept word met een bijstandsuitkering. Dat is lekker geld verdienen over de rug van bijstandsgerechtigden. Je weigert het werk niet maar vraagt voor een arbeidscontract, dit word gelijk bestraft met een maatregel van 100% voor 1 maand met de dreiging dat bij de volgende "weigering" (er is niets geweigerd maar er is gevraagd voor een arbeidscontract) wordt dat 3 maanden en men kan dit dus eindeloos blijven herhalen. Op die manier houdt men de bijstandsgerechtigden dienstbaar, iets wat nog altijd tegen artikel 4 van het EVRM is maar waar de overheid zich totaal niks van aan trekt.’

‘Door meerdere malen valse beloftes te hebben gekregen van de gemeente, zoals de voornaamste, kans op betaald werk, ben ik samen met 35 vrouwen uitgebuit in een zorgcentrum. Tijdens de sollicitatieprocedure werd een baan in een verzorgingstehuis aangeboden. Een periode van 9 maanden met daarna een grote kans op een betaalde baan binnen de Wever. De baan hield in ondersteunen van het verzorgend personeel op de Heijkant (zorgcentrum) door aandacht en tijd te geven aan de (dementerende) bejaarden. De baan in de praktijk werd voor 80% hand en span diensten met name de kamers poetsen met de huishoudelijke dienst. Deze heeft mij en 35 andere medewerkers misbruikt en geen 1 van de groep vrouwen (en 2 mannen die in de eerste weken al zijn afgehaakt) heeft een betaalde baan over gehouden. Het is nog schrijnender maar omdat ik er psychische klachten aan heb overgehouden (PTSS) ga ik er niet verder op in.’

‘Dit was een te zot voor woorden traject wat echt niks met re-integratie te maken had.’

‘De verplicht arbeid moet of afgeschaft worden of normaal betaald worden. Dan is er namelijk ook geen bijstand meer nodig en bespaard heel veel belastinggeld. Waarom moeten werkgevers gesteund worden met rechteloze arbeidskrachten betaald door de belastingbetaler?’

‘Ik heb bijna 10 jaar, verschillende werkzaamheden, moeten verrichten waar ik dus niks mee ben opgeschoten.’

‘Mijn man had kanker en moest verplicht werken van de bijstand terwijl hij verlamd was en niks meer kon toen we dit zo vaak uitlegde namen ze ons niet serieus. Uiteindelijk liepen de emoties hoog op en hebben ze ons 2x een hele maand gekort waardoor we ernstig in de problemen raakte ons huis uit moest en naar een andere gemeente zijn verhuist. Omdat ze schijt hadden dat mijn man ziek was hebben ze on 2 hele maanden gekort. Ik ben mantelzorger voor mijn man met kanker en dwarslaesie.’

‘Veel werk met behoud van uitkering (mijn dochter moest werken bij de bakkerij van de AH, met uitzicht op vaste baan, ze leerde er van alles en uiteindelijk moest ze een meisje van 16 inwerken en die heeft de baan gekregen, mijn dochter (met bachelor psychologie) kon na een half jaar vertrekken. Ik zelf heb in het ziekenhuis gewerkt met behoud van uitkering, we moesten patientendossiers inscannen, dat betekende dat wij nietjes en paperclips uit de dossiers moesten halen, verder niets. Later kwam ik tegen dat in een ander ziekenhuis in de regio, hetzelfde werd gedaan door werkzoekenden, maar die kregen er een gewoon salaris voor.’

‘Ik moet werken bij de kringloop voor een vergoeding van 1,20€ per uur waar een ander een normaal loon voor krijg”

‘Dwingen. Ik moest gaan werken bij de WNK.’

‘Onder dwang wilden zij mij een contract van 3 maanden laten tekenen. Daar zou dan een vaste baan uitvloeien. Hier zou ik werkervaring gaan opdoen. Maar ik heb altijd gewerkt. Van mijn 14de tot mijn 58ste. Hoezo werk ervaring opdoen?’

‘Ik werd gekort voor 20%, ik werkte als tegenprestatie in een moestuin op een zorglocatie zwaarhandicapten. In de zomer ging dat prima, in de herfst was dat fysiek niet haalbaar, omdat het een tuin op zware klei is. Ik moest dan maar op een andere afdeling aan het werk of zorgen voor planken op de moestuin (levensgevaarlijk!). Ik ben niet opgeleid voor werken met zwaar handicapten, kreeg ook geen begeleiding vanuit de zorginstelling. De enige mogelijkheid om me te onttrekken aan de plicht, was ziekmelden. Daarvoor kreeg ik een boete opgelegd.’

'Ik zit nu 4 jaar in de participatiewet. Ik heb een cum laude gymnasium diploma, een IQ van 126 en een afgeronde HBO opleiding. Ik wil graag geld verdienen met mijn vakgebied (en in mijn vakgebied is het onvermijdelijk om ZZP'er te zijn). Echter, ik zit in de bijstand, mag dus geen KvK inschrijving hebben. Ik heb echt van alles geprobeerd om maar te proberen om normaal te kunnen werken/geld te verdienen, maar het lukt gewoon niet. Dus nu voer ik al jaren mijn werk uit voor slechts 5 euro per uur (de vrijwilligersvergoeding die ik gelukkig nog wel mag houden). Het is zowel een schande voor mijzelf als voor mijn collega's, wiens markt ik dus kapot maak door voor zo'n laag tarief te werken.'

'60+ moeten washandjes vouwen om werkfit te worden.'

'Ik mocht op goedkeuring van de gemeente vrijwilligerswerk doen. Die mocht ik zelf zoeken. Zo gedaan. Opeens mocht ik dat niet meer doen, maar ze hadden geen betere alternatief voor mij. Ik moest bij de Kringloopwinkel 4x pw, 32 in de winkel staan, waar het niet zo druk is en niet aansloot op mijn werkervaring als directiesecretaresse of administratieve vaardigheden.. Het grappige was dat de Kringloopwinkel, de directeur een ex wethouder was vd gemeente. Alle medewerkers die ons bij de Kringloopwinkel begeleiden, waren overtollige ex medewerkers vd gemeente capelle aan den IJssel. Hopelijk begrijp u hoe objectief zij waren. Ik heb gezien hoe er aan moderne slavernij werd gedaan daar, met mensen die de taal niet goed spreken en de regels en wetten in Nederland niet goed kennen. Overigens, dit gebeurt ook met autochtone Nederlanders en met vluchtelingen en asielzoekers.'

TWEE CASUSSEN

Ter illustratie lichten we hieronder twee casussen uit. Lianne uit Apeldoorn is één van de vele chronisch zieken in de bijstand, zonder perspectief om daar uit te komen. De regels en bureaucratie van de bijstand zijn voor haar verstikkend. Hulp bij problemen is ver te zoeken. Michelle uit Opsterland schreef een noodkreet aan de politiek. Haar beide ouders zijn ernstig ziek en ze vreest uithuiszetting.

Lianne uit Apeldoorn

Lianne is een jonge vrouw die helaas chronisch ziek is. Hierdoor is ze in de bijstand terecht gekomen. Vanwege haar ziekte is er amper perspectief voor haar om daar uit te komen. De bijstand is voor haar verstikkend. Ze heeft continu het gevoel dat ze wordt belemmerd in haar doen en laten. Zo zou ze vanwege de kostendelersnorm bijvoorbeeld niet snel gaan samenwonen. Dan wordt haar uitkering sterk gekort of raakt ze haar inkomen en haar zelfstandigheid helemaal kwijt. Ze wel in de leeftijd zit waarin dat voor veel jonge mensen een logische stap is. Voor haar ligt deze stap echter veel ingewikkelder.

Vanwege haar ziekte had ze medicijnen die koel bewaard moesten worden in de koelkast. Haar koelkast ging kapot. Ze had geld nodig voor een nieuwe koelkast nodig, maar geld had ze niet. Als haar ouders haar geld zouden geven voor een nieuwe koelkast, of een nieuwe koelkast, dan zou dit als inkomen worden gezien en worden afgetrokken van haar uitkering. Dan had ze niet meer genoeg geld voor haar eten en andere maandelijkse uitgaven. Bij haar ouders aankloppen zou niet werken. Daarom keek ze of ze geld kon lenen bij de gemeente. Maar dat werkte ook niet voor haar, omdat ze daar alleen een veel hoger bedrag kon lenen dan ze nodig had. En dergelijke schulden is niet iets wat je je kan veroorloven in de bijstand. Daarom bleef er voor haar weinig anders over dan steeds wat geld opzij te zetten door te bezuinigen op haar boodschappen. Bij gevolg at ze minder gezond, en dat was weer schadelijk voor haar ziekte. Ze kon geen kant op. “Ik heb 2 maanden verrotte medicatie gespoten en slecht gegeten om die koelkast te kunnen kopen.”

Geachte heer/mevrouw,

Naar aanleiding van alle ophef over de bijstandsaffaire schrijf ik u deze brief. Ook wij hebben hele ernstige problemen met de gemeente vanwege de bijstand. Ik kom uit een gezin van vier mensen en mijn beide ouders hebben ernstige gezondheidsproblemen. Ook heb ik nog een broertje van zeventien jaar. Zelf ben ik eenentwintig jaar. Wij zijn woonachtig in de gemeente Opsterland. Mijn vader heeft na een hartstilstand in 2017 een steunhart gekregen en staat op de wachtlijst voor een harttransplantatie. Zonder het steunhart en vervolgens een harttransplantatie gaven ze het hart van mijn vader geen twee jaar meer. Dit is als gezin met twee pubers heel heftig. Alsof mijn vader nog niet genoeg had meegemaakt is er vorige maand ook nog eens darmkanker bij hem geconstateerd. Mijn moeder heeft in januari 2018 een zware hersenbloeding gehad en is als gevolg daarvan eenzijdig verlamd geraakt. Mijn ouders hadden samen een transportbedrijf zonder personeel. Door alle toestanden met de gezondheid waren ze genooddaakt om hiermee te stoppen. Daardoor kwamen ze terecht in de bijstand. De gemeente gaf toen aan dat de bijstand de laatste optie is om in terecht te komen als alle andere opties niet meer kunnen. Zij zouden juist de mensen moeten helpen omdat zij het anders niet redden. Het eerste jaar van de bijstand waren er geen problemen. Totdat wij opnieuw moesten aantonen dat wij recht hadden op een bijstandsuitkering. Wij hebben verkeerd opgegeven dat wij geen eigen vermogen hadden. Mijn oma is in de zomer van 2018 overleden en had een erfenis achtergelaten in contant geld. Dit bedrag viel onder de grens van het eigen vermogen dat je mag hebben als je in de bijstand zit. Daardoor hadden wij begrepen dat je dit niet hoefde aan te geven. Dit hebben wij dus niet gedaan. De gemeente is hierachter gekomen en willen ze de bijstand die wij dat jaar hebben gekregen terugvorderen. Dit loopt dus op naar een bedrag van €25000 en daar is de boete, die nog bepaald moet worden, nog niet eens bij opgeteld. De boete kan oplopen tot 50% van het bedrag dat ze willen

terugvorderen. Ook wilden zij bewijs hebben van deze erfenis en moesten wij zelfs aantonen dat onze oma wel echt was overleden. Dit is natuurlijk volstrekt belachelijk. Over deze hele situatie moet mijn vader worden verhoord alsof hij een crimineel is.

Door de situatie met de gezondheid van allebei mijn ouders waren ze al in diepe schulden geraakt en met behulp van een rechtszaak is deze schuld kwijtgescholden. Nu door de gemeente komen mijn ouders opnieuw in de diepe schulden door de gemeente. De gemeente wilt het huis waarin wij wonen verkopen zodat van de overwaarde de schuld aan de gemeente betaald kan worden, maar ze bieden geen huis aan waarin wij als gezin kunnen wonen. Eerder heeft iemand van de gemeente zelfs gezegd dat we wel ergens in een stacaravan konden gaan wonen. Dit met de situatie van mijn ouders is totaal onmenselijk! Het enige waar de gemeente zich druk om maakt is het verkopen van het huis en hoe wij ons verder moeten redden dat moeten we zelf maar uitzoeken maar vanuit de gemeente kunnen ze er niks doen. In een land als Nederland is het belachelijk dat de gemeente op deze manier de mensen behandelt. Dit is totaal niet empatisch en is de zorgplicht die gemeente heeft heel ver te zoeken. Ook hebben we geprobeerd om opnieuw een uitkering aan te vragen wat volgens de gemeente een goed plan was en moesten wij een aantal stukken inleveren. Elke keer zeggen ze als je afschriften inlevert van de ouders en de minderjarige kinderen die thuiswonen inlevert krijg je een nieuwe uitkering maar elke keer bleven ze om steeds meer stukken vragen en ook vroegen zij dingen die helemaal niet mochten. Oftewel ze hielden ons aan het lijntje. Doordat de gemeente geen uitkering of hulp biedt is mijn vader genoodzaakt om werk te gaan zoeken als vrachtwagenchauffeur om het gezin te onderhouden maar dit is natuurlijk absoluut niet verstandig met zijn gezondheid. Als kinderen maken wij hier ons grote zorgen over en zijn bang dat het zijn dood wordt. Ook heeft de gemeente zelf een verklaring afgegeven dat allebei mijn ouders niet in staat zijn om te werken en werden daardoor vrijgesteld van de sollicitatieplicht. Ik schrijf deze brief omdat deze uitzonderlijke situatie kenbaar gemaakt moet worden. Het is bizar dat er een gezin met twee invalide ouders en een minderjarig kind op straat gezet worden als de situatie met de gemeente zo door blijft gaan. Wij zijn niet het enige gezin waar dit bij gebeurt maar er moet iets veranderen in Nederland. Het is absurd dat een gezin met twee ouders die voordat zij invalide raakten altijd keihard gewerkt hebben zo te behandelen.

Met vriendelijke groet,

Michelle
Gemeente Opsterland